

Pavieniais egz. Utarninko ir Ketv. po 3c., Subatos 4c.

Išrodo mums, jog nėra labiau pageidaujamo, kaip to, kad daugintūs skaičius tu, kurie gali ant gero sunaudoti savo raštiškus gabumus ir kad geri laikraščiai kuodidžiausia išsiplatintų, taip kad kiekvienas kasdieną turėtų gero skaitymo kuriame pamokinama, sustiprinama ir pakeliama krikščioniškos dorybės. Popiežius Benediktas XV.

Metams \$3.00, pusmečiui \$1.50.

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigsite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nuels niekais, jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokiuo yra grynai ir tikroji katalikiškoji spauda. Popiežius Pijus X.

Entered as second-class matter September 22 1915, at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., SPALIO (Oktober) 3 d., 1916 m.

Teutonai sumušė rumunus.

Tuč tuojau paskelbsias karę.

Anglai ir Francuzai pasivarė pirmyn.

TEUTONAI UZDROŽE RUMUNAMS.

Transylvanijoje rumunai gavo į kailį nuo teutonų. Nuo pat karės pradžios rumunai su didžiu smarkumu puolė į Transylvaniją ir žymiai pasivarė pirmyn, užėmė keletą miestų. Teutonai, vienok, sutaisė armiją ir ėmė stumti rumunus atgal. Dabar ten teutonams vadovauja gen. von Falkenhayn, buvusias generalio štabo viršininkas. Jis vidurinėje Transylvanijoje sumušė didžiulius rumunų spēkas. Mūšis tęsėsi tris dienas. Rumunai panešė didžiulius nuostolius ieškojo kelių pabėgti iš karės lauko. Bet ne juokai jiems buvo pabėgti, kad teutonų vadas buvo gudybę padaręs. O štai ką jis padarė. Perdalinio savo jėgas. Viena teutonų dalis užvedė mūšį su rumunais ties Hermansstadt, o antroji dalis aplinkiniams keliams nubėgo rumunams iš užpakalio ir užėmė tarpkalnį Rothenthurm, kurs randasi 15 mylių nuo Hermansstadt. Tą tarpkalnį užėmė bavarai ir jie neleido antrai rumunų armijai ateiti į talką savieties ties Hermansstadt. Bavarai ėmė spinginti rumunams taip-gi iš užpakalio. Taip rumunai ties Hermansstadt atsidarė tarp dviejų ugnių. Tuomet rumunai išvydė negalėsią įveikti vokiečių, nei atsitraukti per tarpkalnį, ėmė visi lakstyti, kur kliūt. Daugybė jų pateko nelaisvėn, o kairiuriams pavyko pabėgti į kalnus. Teutonams teko daug karinės medžiagos, maisto ir visos rumunų armijos armotos. 300 vagonų amunicijos teko teutonams. Rumunijos valdžia pripažino, jog toji jų armija buvo iš visų pusių apsupta ir įveikta.

tos, kad ji pažeisti. Tuo tarpu iš "tanko" bokšto purškia ugnis. Atsilikusieji angliai pamatė, jog jų "tank" bėdoj. Tai daro ataką ant vokiečių ir dasivaro iki "tanko." Klausia kas yra. Iš "tanko" atsako, jog gazolino neteko. Tuomet anglų kareiviai atmušinėja vokiečius, o vienas anglas nubėgo ir atnešė gazolino. Tuomet "tank" galėjo trauktis atgal ir taip buvo išgelbėtas nuo patekimo vokiečiams.

RUSAI PRADĖJO VARYTIS PIRMYN.

Galicijoje gen. Brusilov pradėjo varytis linkui Lvovo Galicijos sostinės. Rusai skelbia, jog 30 mylių į šiaurės rytus nuo Lvovo palei Brody Krasne gelžkelio rusai stumia vokiečius atgal nežiūrindami į jų atakų laikymą. Rusai paėmė nelaisvėn 1987 teutonus. Rusai taip-gi skelbia, jog į pietus nuo Brzezanų palei Zlota Lipa paėmė priešinininko pozicijas ir paėmė nelaisvėn 112 oficerių ir 2268 kareivius.

Vokiečiai skelbia, jog rusai palei Brody-Lvovo geležinkelio tako suskaldyti vokiečių artilerijos.

Karpatuose ties Ludova austrai pradėjo užpludinėti ant rusų ir paėmė nelaisvėn 4 rusų oficerius ir 532 kareivius.

PASKELBSIAS KARĖ.

Nors Graikijos ministerijos taryba, kur karalius ir karalienė buvo, nutarė stoti karėn prieš teutonus ir bulgarus, bet karalius kol kas vis dar lūkurioja ir nepaskelbia. Tai Graikijos revoliucionieriai ėmė sakyti, jog karalius nemano paskelbti karę. Bet artimesnieji karaliaus asmenys sako, jog spalio 2 d. paskelbsias karę. Tuo tarpu revoliucionierių eilės didinasi. Dabar Graikijoje susidarė triumviratas — trijų vyrų sutartis vesti visą revoliuciją. Tie vyrai yra Venizelos, vice — admirolas Coundouriotis ir gen. Dauglis. Prie revoliucionierių prisidėjo salos Tenedos ir Chios.

IR ANGLAI PASNINKAUS.

Anglijos Board of Trade patarė valdžiai įvesti vieną dieną savaitėje pasninką — bėmėsišką dieną. Tas sulaikytų kainos kilimą ant mėsos. Kol kas tai Board of Trade pataria iš liuosos valios vieną dieną savaitėje nevalgyti mėsos.

Tą pat pasakė.

Pereitą ketvergą atsidarė Vokietijos Reichstagas. Kaižerio kancelierius kalbėjo, jog greito karės pasibaigimo negalima laukti. Sakė, jog Anglija su kitais talkininkais sutarė Vokietiją būtina įveikti, sumušti ją, nubiedinti ją, kad Anglijai ji nebūtų kompeticijoje. Tokiu būdu Anglija galėtų ant visų viešpatauti. Kancelierius toliau nurodė, jog talkininkai bandė sumušti skyrum Austriją, Turkiją ir Bulgariją ir atkirsti Vokietijai kelią į Konstantinopolį, bet tas talkininkų planas vis griuvo.

Vokietija kariausianti tol kol jos bus viršus. Tą pat dieną Anglijos karės sekretorius Lloyd-George pasakė United Press korespondentui, jog Anglija niekuomet nebuvo taip prisirengus prieš karės, kaip dabar ir nieko negali dabar užsiminti apie talką. Pasakė, jog jei Suvienytos Valstijos, Ispanija arba popiežius bandytų kalbinti prie taikos, tai tas žingsnis anglų būtų rokuojamas vokiškos kilmės. Todėl Anglija neklausytų jokios kalbos apie talką.

Įtūžimas kariaujančių valstybių vis kyla.

RAGINA SKOLINTI PINIGŲ.

Vokietijos augsti valdininkai ragina žmones skolinti valdžiai pinigus. Atsišaukė gen. Ludendorff, admirolas Scheer ir kiti. Sako "jei gyvasių nesigailim, kad laimėti karę, tai kam čia gailėtis pinigų tam reikalui.

SUNKU KARIAUTI.

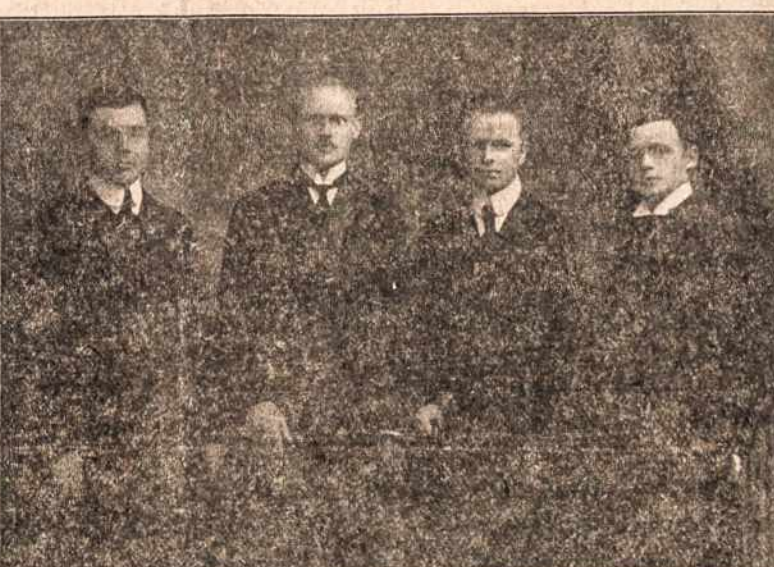
Talkininkai praneša, jog labai sunku varytis pirmyn Salonikų fronte. Vietos kalnuotos, o nėra jokių kelių. O kiekvienas tarpkalis yra bulgarų apdrūntas, užvertas dygliuotomis tvoromis ir turi daug paslėptų batarėjų. Tai reikia daug vargo, daug darbo, kad paimti tokias pozicijas. Ypač sunku talkininkams Ostrovo ežero apygardoje.

LONDONO IŠRINKO MAJORĄ.

Londono majoru išrinktas Sir Wm. Dunn. Jis yra katalikas. Tai dabar trečias pagretom Londono majoras yra katalikas.

IR INDIJONAI IMA SUSIPRASTI.

Ligšiol indijonai Suvienytose Valstijose nyko, jų skaičius mažėjo. Bet valdiškas tyrinėtojas Cato Seles susekė, jog indijonai ima kilti, pradeda pamesti klotyklinį gyvenimą ir pradeda kultūriškai gyventi. Indijonai pradėjo tautiškai susiprasti, patys susirūpino savo tautos išlikimu. Dabar tyrinėjamai parodo jau, jog indijonų gimimai viršija mirimus. Indijonai gyvena 24 valstijose. Turi 80 rezervacijas. 350.000 indijonų valdo 60.000.000 akrų žemės. Jų turtas išneša \$900.000.000. Žinoma didžiausias jų turtas tai žemės.

MŪSŲ VEIKEJAI SVEICARIJOJ.

Nuo kairės į dešinę: 1) Kun. D-ras J. Purickis, Liet. Inf. Biuro sekretorius, 2) Dr. J. Bielskis — Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir Am. Liet. delegatas, 3) Kun. A. Steponavičius, "Lithuania" draugijos karės belaisviams šelpti pirmininkas, 4) kun. J. Dzimidavičius, Liet. Inf. Biuro Iždininkas.

Žuvo zeppelinai.

VEL ATAKAVO ANGLIJĄ.

Pereitos nedėlios vakare 9 val. pasirodė Londono apielinkėse vokiečių zeppelinai. Pradėjo kriokti armotos ir sprogti bombos mestos iš zeppelinų. Vienam zeppelinui pateko anglų šūvis ir padegė jį padangėse. It milžiniškas liepsnos kamuolis nušvietė padangę ir krito žemėn, nušviezdamas plačią apygardą.

Atakos daromos vis dažniau. Rugsėjo 2 d. buvo ataka ir vienas zeppelinai buvo nužaudtas. Zeppelinų bombos nužudė 2 žmones ir 13 sužeidė. Rugsėjo 23 d. užmuštų buvo 38, sužeistų 125. Tuomet du zeppelinai buvo nušauti. Sekančią naktį vėl buvo ataka ir 36 buvo užmušti, o 27 sužeisti. Bet tuo kartą zeppelinų nebuvo nušauta.

PAVOGĖ DEGTINĖ IŠ POLICIJOS.

Gardiner, Me. — Iš policijos nuovados kaž-kas pavogė 12 kvortų degtinės. Degtinė buvo sudėta vienoj kamaraitėj. Ta degtinė buvo iš laiko nurokta, kuomet ji nelegaliai buvo parduvinėjama.

PARYZIUS SKOLINASI PINIGŲ.

New Yorke Francijos sostinė Paryžius pasiskolino \$50.000.000. Tie pinigai bus išleisti pastatymui ligonbučių, prieglaudų, šelpimui našlių ir bedarbių.

GAUSIAI APDOVANOJO.

Į New Yorką pribuvo garlavis Duca di Geneva. Anto garlavo Gionatello žmona pagimdė dukterį. Tai visi 888 pasažierių suteikė šį tą naujai gimusiai dukrai. Taip kad ji dabar jau turi gerą pasogą.

MILIJONIERIUS POLICIJOS VIRŠININKAS.

Detroit, Mich. — James Causens, žymus milijonierius buvęs Fordo kompanijos viceprezidentas, apsiėmė būti policijos viršininku. Jam algos eis per metus \$5.000.

LAIMEJO STREIKĄ PER 15 MINUTŲ.

PITTSBURGH, Pa. —

Septynios žluotų dirbtuvės buvo sustreikavę darbininkai. Jiems tik 15 minutų bereikėjo streikuoti ir buvo pašaukti atgal į darbą su išpildymu reikalavimų. Derybos buvo vedamos keturias savaites. Darbininkai reikalavo pakelti algas ant 30 nuoš. Kompanijos vis nesuleido. Tai galop darbininkai sustreikavo ir jų reikalavimai buvo išpildyti.

SUGRĮŽO DARBAN.

Scranton, Pa. — Eagle Silk kompanijos darbininkai sugrįžo darban. Streikavo tris savaites. Kompanija ir streikininkai sutiko dalykus pavesti ti santaikos teismui. Teismas jau pradėjo savo tyrinėjimą.

MAŽESNIS UZDERĖJIMAS.

Šiomet kviečiai užderėjo ne taip kaip pernai. Pernai Sv. Valstijose prikulta kviečių 1.000.000.000 bušelinu, o šiomet tik 611.000.000. Truputį daugiau, kaip pusė.

PLĖSIKAI NIEKO NEPEŠĖ.

Winnipeg, Man. — Plėšikai vienoj didelėj krautuvėj pasislėpė ir pasiliko ant nakties. Naktį jie pagavo sargą ir reikalavo parodyti, kur pinigai. Sargas privedė prie seifo. Vagiliai suplaisė duris, bet rado tik keletą centų. Pinigų krautuvėj buvo \$20.000, bet jie buvo kitų vietoj. Tai vagiliai be nieko išdūmė.

NAUJAS MINISTERIS RUSIJOS.

Vidurinių reikalų ministrui nuskirtas Protopov į vieta Chvostovo.

ATSIDARĖ GELEZINIKELIS.

Alaskoj atsidarė valdiškas geležinkelis. Jis yra 71 mylios ilgio. Jungia anglų kasyklas su pajūriniais miestais Anchorage. Anglys bus gabenamos iš to miesto garlaviais į valstijas palei Pacifiką.

Eina smarki agitacija.

Prezidento agitacijos eina karštin. Subatoj pradėjo prakalbas pulk. Roosevelt. Sakė mieste Bottle Creek, Mich. Smerkė prez. Wilsoną.

Agitacijinė kova šiemet didesnė, negu bile kada prieš kitus prezidento rinkimus. Prie republikonų prisidėjo progresistai, tai republikonams tas daug reikią. Bet Wilsoną remia darbininkų organizacijos, Wilsoną remia A. F. of L. prezidentas Gompers. Su republikonais eina negrai, bet užtat su demokratais eina žydai.

Socijalistų kandidatas Benson ir-gi nesnaudžia. Apvažiavo jau rytines valstijas ir dabar išdūmė į San Francisco.

Indomi kova.

SUDEGĖ 17 AUTOMOBILIŲ.

Dover, N. H. — Franklin Square Garage užsidegė ir sudegė 17 automobilių. Gaisrininkai nesuspėjo laiku pribūti užgesinti.

GIRTAS NUKRITO ANT TVOROS.

Brockton, Mass. John Pepo girtas parėjo namo. Gyveno ant trečio augšto. Išėjo ant piazos ir šoko žemyn. Nukrito ant tvoros. Persivėrė krutinė ir tuoj mirė.

SUDEGĖ ŽMOGUS IR 7 ARKLIAI.

Pawtucket, R.I. — Tvirtas užsidegė, kur buvo septyni arkliai ir vežėjas. Nelaimė atsitiko naktį. Sudegė arkliai ir tvarte miegojęs vežėjas.

LAIKYS PRAKALBAS.

Prez. Wilson pasiryžo sakyti prakalbas šiuose miestuose Omaha, Indianapolis, Chicago ir New York.

BROOKLYN, N. Y.

Laimėjo streiką.

The American Tobacco Co. turi 3 dirbtuves. Visos sykiu sustreikavo iš karto ir reikalavo sutrumpinimo valandų darbo. Streikuodami sumanė algų pakėlimo reikalauti. Kompanija, matydama, kad darbininkai ilgiau streikuoja, pradeda daugiau reikalauti, tai išpildė darbininkų reikalavimą pakėlė algas 10c. ant dolerio ir įvedė 8 val. darbo į dieną. Streikavo 3 savaites. Darbininkai stojo dirbti pamedėlį rugsėjo 25 d., š. m.

Šita kompanija budavoja milžinišką dirbtuvę Brooklyne, N. Y. ant Park ave. ir kampas Nostrand ave. Kainuos \$1.000.000. Darbininkams įtaisys maudykles. Jau baigia budavoti. Reikia ten 2.000 darbininkų.

SVARBI KNYGĖLĖ.

Tik ką "Darbininkas" išleido naują labai naudingą, indomią, lietuviams reikalingą knygėlę

LIUDVIKAS WINTHORST'AS

Vokiečių katalikiškos visuomenės budintojas.

Tiktai 5c.

Čia aprašoma vokiečių katalikų persekiojimais susiorganizavimas ir iškilimas. Dabar nubundant Amerikos lietuvių katalikiškai visuomenei, labai svarbu ir indomu pamatyti, kaip vokiečių katalikai iš pradžios buvo neveiklūs, o paskui susiprato, susiorganizavo ir pasidarė didžiausia galybė.

Mums, atgijantiems Amerikos lietuvių katalikams labai reikalinga pažvelgti į šauniai susiorganizavusius brolius vokiečių katalikus. Tas bus mums padrasinimu, paakstini mu prie veikimo. Todėl skaitykite knygėlę Windthorštą ir pažinkite veiklius vokiečių katalikus.

ATSISAUKIMAS Į KLEBONUS

Malonėkite atsiųsti mums jūsų miesto ir apylinkės katalikiškųjų draugysčių sąrašą ir jų valdybų adresus. Mes gavome kelis laiškus su atsakymais, kad jau jų draugystės sutvėrė komitatus. Mums rūpi ne tiktai, jų įėjimas į komitetą, bet ir jų aukos nukentėjusiam Lietuvai — Centralis Komitetas tame reikale ir privalo į jas kreiptis su atskirais laiškais.

Su tikra pagarba Kun. Pr. Augustaitis, C. A. L. K. Sekret.

CHICAGO, ILL.

(North Side)

Pribūkit į susirinkimą. Tautos Fondo 43 skyriaus susirinkimas atsisub spalio 5 d., ketverge, bažnytinėj salėj. Kviečiami visi delegatai, kurie yra išrinkti darbuotis Lietuvių Dienos reikale. K. Kupris.

Užrašoma iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis
Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Sv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kaina:
Metams tris kartus savaitėje \$3.00
Pusmečiams " " " \$1.50
Užrubežyje metams..... \$4.00
Pusei metų..... \$2.25
Laiškus, korespondencijas pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS"
(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by
St. Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

Subscription Rates:
Yearly..... \$3.00
6 months..... \$1.50

Foreign countries:
Yearly..... \$4.00
6 months..... \$2.25

Advertising rates on application
Address all communications to

DARBININKAS,
342 W. Broadway, So. Boston, Mass.
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.
"DARBININKAS,"

Susivažiavimas del Lietuvos atstatymo.

Rugsėjo 28-29 d. Brooklyne įvyko svarbus Amerikos lietuvių susivažiavimas, kurio pamatinis tikslas buvo susieškoti būdas, kaip paskelgti Lietuvos atstatymą. Susivažiavimą sukvietė Amerikos Lietuvių Taryba. Kaip išanksto buvo galima tikėtis, į susivažiavimą atvyko daug atstovų iš įvairių Amerikos lietuvių kolonijų, taip pat pribuvo nemaža ir mūsų veikėjų. Ant pirmo posėdžio užsiregistravo arti 50 delegatų, antrame po pietų delegatų skaičius pašoko virš 70.

Susivažiavimą atidarė kun. F. Kemešis. Kalbėtojais paaiškinimui susivažiavimo tikslo pakviesta p. R. Karuža, kun. D-ras V. Bartuška, d-ras Šliupas, d-ras Puskunigis ir inž. Vinikaitis, kurie nurodė šio susivažiavimo svarbą, palinkėjo jam kuogeriausią pasekmę. Buvo kviečiamas kalbėti ir p. Kapsukas, socialistas, bet jis atsisakė, pasiaikindamas, kad susivažiavime dalyvauja tik, kaip laikraščių reporteris ir nenorįs kalbėti.

Po prakalbų išrinkta susivažiavimo vedimui valdyba: D-ras Puskunigis — pirm.; p. Vinikaitis — vice-pirm.; kun. Vyšniauskas 1-uoju sekr.; p. Strunskis — 2-uoju sekret. Svarstoma žemės parceliacijos klausimas. Kalba d-ras Šliupas, A. Rimka, R. Karuža, Vinikaitis, kun. Dobužinskis, kun. F. Kemešis, K. Pakštas ir visa eilė kitų

Laikė pirmojo posėdžio apsilankę svečiai iš Europos kun. J. Zilinskas ir p. M. Yčas, kuriuos delegatai sutinka gausiu delnų plojimu ir pagerbia atsistojimu. Gerb. svečiai sveikina susivažiavimą ir duoda keletą svarbių patarimų del Lietuvos atstatymo.

Išklausius gerb. svečių patarimų ir dar Kun. D-rui V. Bartuškai nurodžius, kad vokiečiai nori paglemžti Lietuvos žemes, išnešta sekanti rezolucija:

Lietuviai susirinkę Brooklyne 29 d. rugsėjo Lietuvos atstatymo reikale vienbalsiai nutarė protestuoti prieš kiekvieną organizuotą svetimtaučių pastangą išpirkinėti ir kolonizuoti savais žmonėmis Lietuvos žemes.

Lietuvos žemė priklausotiktai lietuviams ir jie pasiryžę ją ginti iki paskutiniųsios. Nors ekonominis Lietuvos pletojimas ir jos atstatymas ankštai sūrišti su politiška tautos liuosybe, vienok susivažiavimas pripažįsta, kad Europos lietuviai neatidėtinai rūpinasi

įsteigimu savo žemės, Prekybos ir Pramonės bankų. Toliaus susivažiavimas nutaria, kad pakeliami ir atstatymui Lietuvos yra būtina reikalinga Amerikos lietuviams suorganizuoti tam tikrą finansinę bendrovę.

To dalyko įvykinimui susivažiavimas išrenka tam tikrą komitetą.

Kyla klausimai, kokiais pamatais galės susidaryti Amerikos lietuvių bendrovė, koks bus jos viršiausias tikslas ir ką ji turės veikti. Šie klausimai diskusuojami gana ilgai. Pagaliaus sutinkama visų ant to, kad Amerikos lietuvių sutverta bendrovė atsisotų ant biznio pamatų: susidėtų iš šerinkų, kurie galės turėti nuo vieno iki tūkstančio šerų, kiekvienas šeras 10 dolerių. Bendrovės tikslas bus koncentruoti Amerikos lietuvių kapitalus ir turėti artymus ryšius su Lietuvos žemės prekybos ir pramonijos bankais, kurie turės netrukus Lietuvoje susitverti. Bendrovės vardas bus Lietuvos Atstatymo Bendrovė (angliškai Lithuanian Development Corporation) Bendrovės pinigais bus superkamos Lietuvos įsisteigusių bankų akcijos.

Sutvarkymui Bendrovės išrinkta liglaikinė iš 12 ypatų komisija į kurią inėjo: Dr. J. J. Šliupas, J. Vasiliauskas, R. Karuža, kun. Matulaitis, kun. F. Kemešis, J. Išrvydas, Lukoševičius, D-ras Bacevičius, Bučinskis ir J. Valukonis. Skaitoma J. G. Miliusko ir kun. Vyšniausko referatai, kuriuose nurodoma kaip reikia rūpintis Lietuvos atstatymo reikalui.

Plačiai buvo kalbama ir apie paėmimą pramonės ir savas rankas, įvairios rūšies amatiniųkų mobilizavimą ir sutvarkymą jų kapitalų, agitaciją už grįžimą Lietuvon, budus susižinojimui ir ištyrimui Lietuvos turtu.

Prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės susivažiavimas nutarė įsteigti Informacijų Biurą, kuris sužinos, kuris iš amerikiečių lietuvių žada grįžti Lietuvon, kokio amato, kiek kapitalo turi, ir tvarkys visą grįžimo darbą.

Išreikšta pageidavimas, kad iš Lietuvos būtų atsiunčiama Amerikon įvairių mokslo šakų specialistai, kurie čia organizuotų amatinius ir juos gabentų Lietuvon. Apie kitus susivažiavimo nutarimus ir jų svarbą galės Amerikos lietuvių patirti iš susivažiavimo protokolo, kuris, beabejoneš, tilps lietuvių laikraščiuose.

Mums svarbu pažymėti šandieną apie įsisteigimą Lietuvos Atstatymo Bendrovės, kurion dar laike susivažiavimo išrašė arti 60 šerinkų, kurie pasižadėjo išpirkti šerų už arti 6000 dolerių.

Susivažiavimą užbaigiant kalbėjo gerb. svečiai kun. J. Zilinskas, p. M. Yčas, kun. F. Kemešis, kun. d-ras Bartuška, d-ras J. Šliupas, p. R. Karuža ir kiti.

Viskas keičiasi.

"Laisvė" 78 numeryje klausia, kur nuėjo Rusijos social-revoliucionieriai ir čia pat atsako:

Rusijos revolucijonieriai teroristai su savo vadovais Savinkovu ir Bureevu galutinai supatrijotėje. Dingo jų revolucijoniškūs ūpas ir nesigirdi apie jų revolucijoniškų žingsnius...

Ir tas viskas atsitiko tik delto, kad:

Ne teroras, ne ministerių ir kitų caro bernų daigojimas rūpi jiems, bet tarnavimas žveriškausiai iš visų valdžių. Netikėti "Laisvės" pranešimams nėra pamato. Turbūt ištikro Rusijos social-revoliucionieriai patsidavė caro valdžiai, jei apie tą viešai kalba Amerikos lietuvių socialistų laikraštis. Ir tą padarė ne vien tik social-revoliucionieriai. Siandieną visų kariaujančių Europos valstijų armijose mes matome ir social-revoliucionierius ir social-demokratas. Europai susiubavus, suiro Vokietijos socialistai, pakriko Rusijos socialdemokratija, italai socialistai savas idėjas palaidojo ir pats internacionalas taip susilpnėjo, kad vargiai kada jis beatgys. Idėjos, už kurią dauguma pasaulio socialistų galvas dėjo — žlugo.

Su įvykusių faktų turime skaitytis. Tempora mutantur et no mutamur in illis.

Skirtingais keliais einame.

Socialistai megia retkarčiais pasigirti apie savo politišką samonę. Jie dažnai katalikams prikiša ieškojimą malonių pas šio pasaulio galiunus ir valdonus ir t.p.

Štai pavyzdin, "Laisvės" 78 num. suradome šiokią deklaraciją apie tautininkų ir klerikalų (taip socialistai pravardžiuoja katalikus, nors tam džioko pamato neturi) politišką nesubrendimą:

Mūsų biedni broliai tautininkai ir klerikalai vis dar laukia, kad Betlejaus žvaigždėlė patekės tai Petrograde, tai Berlyne, tai Paryžiuje. Bet jau ir jų viltis nyksta — tirpsta, kaip tas pernykščių metų sniegas. Ir jie jau pradeda suprasti, kad nei Berlynas, nei Petrograde nesivaduoja širdies jausmais, bet šalta, kaip ledas politiška ambicija.

Turime čia pataisyti brolių socialistų padarytą klaidą. Amerikos lietuviai katalikai jau senai savo spaudoje yra paibrėžę, kad malonių Lietuvai iš tos ar kitos valdžios nėra ko tikėtis. Apie tai nesykį raše ir "Darbininkas," nurodydamas, kad lietuviai norėdami sau išgauti politišką laisvę, turi veikti, reikalauti, o ne pasitikėti keno nors malonėmis.

Paskelbta Amerikos lietuvių katalikų ir tautininkų spaudoje Lausanos lietuvių konferencijos išnešta Neprigulmė Lietuvos Deklaracija visiems gali aiškiai parodyti prie ko eina ta dalis Amerikos lietuvių kuriuos "Laisvė" ir kiti socialistų laikraščiai intaria užkulisinės politikos varyme. Norėtume paklausti kiek Lietuvos laisvės išgavimui yra pasidarbavę Amerikos lietuvių socialistai. Gal tik kiekvieno naudingo sumanyto trukdymu ir ardymu, dar pakenkė jai.

Šnektų gražių neužtenka. Reikia darbo. O čia kaip tik ir skiriasi mūsų keliai. Mes megiami dirbti, socialistai kalbėti. Siandieną mes, Amerikos lietuviai katalikai, reikalaujame

Lietuvai ne mažiau, ne daugiau, kaip pilnos neprigulmėbės. Jei to paties nori mūsų socialistai, lai pasisako. Gal išvien prie bendro tikslo eidami greičiau jį atsieksime.

Mūsų vieta

Ligšiol neturėjome aiškaus supratimo kokią vietą lietuvių visuomenėje užimame mes, lietuviai katalikai. Tautininkai ir socialistai visuomet mums skyrė dešimįjį sparną. Nors jautėme, kad ta vieta neatka nei mūsų idealams, nei troškimams, nei platformai, bet nuo jos nemėginome šalintis. Neturėjome tikrų nurodymų kas link mūsų pozicijos ir sutikome užimti tą vietą, kokią mums kiti patiekė. Paskiaus pasirodė, kad mūsų buvo padaryta didelė klaida, kurią dabar ir pataisome. Mūsų, katalikų, vieta yra centras (vidurys). Kodel ta vieta mums priklauso, tą aiškiai pamatysime iš straipsnių, kurie pradės tilpti "Darbininke."

Nuo šio numerio "Darbininke" bus talpinama mūsų bendradarbio Uosio straipsniai po bendru antgalviu "Lietuviai Katalikai ir kitos srovės." Tuose straipsniuose gerb. autorius nurodinės visų srovių tikslą, kaip jos skirstosi, kokią vietą užima ir tt. Visų mūsų gerb. skaitytojų atkreipiame atidą į tuos straipsnius, nes juose išreiškiama naujos ir begalo svarbios mintys. Lai kiekvienas lietuvis atidžiai tuos straipsnius perskaito, ir pamatys kuomi skiriasi nuo kitų srovių lietuviai katalikai ir kuomi jie yra.

MOKYKLOMS VADOVĖLIŲ REIKALĖ.

Rugsėjo 12-tą dieną, Dievo Apveizdos parapijos bažnytinėje svetainėje įvyko Chicago Arkivyskupijos lietuvių kunigų susirinkimas mokykloms vadovėlių reikale. Buvo svarstoma apie vertybę vadovėlių Chicago Mokyklų Komisijos priimtų ir "Drauge" garsinamų ir apie Šv. Kazimiero Seserų sumanytą parengti naujus vadovėlius, pritaikintus Amerikos Lietuvių katalikiškoms mokykloms. Kaip to svarstymo pasekmė, tapo išrinkta komisija, susidedanti iš šitų kunigų: A. Staniukyno, M. Krušo, A. Ežerskio ir K. Zaikausko. Kunigų Susirinkimas davė išrinktai komisijai pilną įgaliojimą daryti viską, kas yra reikalinga vadovėlių klausyme, taip pat matyti Jo Mal. Arkivyskupą Mundelein, peržiūrėti ir užtvirtinti rengiamuosius Šv. Kazimiro Seserų naujus vadovėlius.

Rugsėjo 22-a d. minėtoji Kunigų Komisija matė Jo Mal. Chicago Arkivyskupą ir jam ant rašto padavė kunigų išreikštus pageidavimus vadovėlių reikale.

Jo Malonybė priėmė visus Komisijos reikalavimus, tai yra, leido Šv. Kazimiero Seserims rengti kitiems metams naujus lietuvių mokykloms vadovėlius, kurie pavasarįje turės būti jo peržiūrėti ir patvirtinti. Siems gi metams įsakė vartoti tuos vadovėlius, kuriuos parapijinių mokyklų Komisija patvirtino, išskyrus Baltimorės Katedrizmą, kurio ir kunigų susirinkimas nepripažino už tinkamą vartoti mokyklose ir Jo Malonybė palinosavo nuo jo vartojimo, palikdamas laisvę, pasinaudoti kitais katekizmo vadovėliais, kol jis naujo Katekizmo neužtvirtins.

Kun. A. Staniukynas.

WORCESTER, MASS.

Svarbus pranešimas. A. L. R. K. Moterų Sąjungos 4-ta kuopa buvo sumanius parengti pikniką su serijomis ir laimėjimu. Del nekurių priežasčių piknikas neįvyko. Bus balius, tai visi, kurie pirkote serijas nenuėis už dyką. To labiaus pilnas yra skyriamas moterų laikraščio fondui ir sušelpimo našlaičių. 4-tos kp. Rašt.

Lietuviai katalikai ir kitos srovės.

Siame rašinelyje norėčiau nušviesti keletą klausimų, kurie gyvai rūpi kiekvienam šviesesniai lietuviui, ypač lietuviui katalikui. Tie klausimai paliečia mūsų apsiereikškusias sroves, jų tikslus ir santykius ir jų vietą ir rolę mūsų išsivijoje ir būsimoje laisvoje Lietuvoje.

Man rūpi nušviesti šie dalykai:

1. Šis-tas apie mūsų sroves.
2. Kaip mus skirstė kiti.
3. Kaip skirstosi kitų politiškos srovės ir partijos.
4. Mūsų "tautininkų" veidas ir aspiracijos.
5. Lietuvių katalikų siekliai ir dvasia.
6. Mūsų tikroji vieta — Centras (vidurys).
7. Su kuo mums eiti į bloką (Sutartį, susivienijimą).

1. ŠIS-TAS APIE MŪSŲ SROVES.

Turime siekti į netolimą dar praieitį. Kada tik ką atbudome, kaip tauta, nebuvo Lietuvos srovių skirtumo. Daktaro Basanavičiaus "Aušra" tiko kiekvienam: ir kunigui ir sveičiui, ir ponui ir valstiečiui, ir miestelėnui ir ūkininkui. Kas jau buvo tautiška gyvas — gaivino kitus; visi kovojo prieš bendrą priešą — rusų valdžią, kuri gaudė maldaknyges, kalendorius, uždarinėjo bažnyčias, persekiojo kunigus ir bruko savo graždaną. Kovojo ne vien vyrai, kovojo ir moterys, be degindamos rusų literatūrai atspausstas knygas ir beslėpdamos lietuviškas knygas, atgabentas iš Prūsų. Tuomet visiems reikėjo ginti savo bažnyčias, savo knygas, savo kunigus. Tuomet dar niekas nemanė ieškoti priešų savo brolių tarpe: grumtasi su svetimuju priešų; visus vienijo viena bendra Jaunosios Lietuvos idėja. Tuomet mūsų tautos veidas buvo aiškiai tautiška-katalikiškas.

Ne ilgai taip buvo. Veikiai atsirado naujos srovės. Kai-kurie džiaugėsi iš to apsiereikškimo. Sakė, kad tai esąs ženklas greito tautos pribrendimo. Bet man atrodo, kad tos naujos srovės atsirado pas mus per anksti. Jei lietuviai, atbudę, dar bent 20 metų būtų veikę sutartinai — siandieną mus nebėbūtų taip pavojingi nei lenkai, nei rusai, nei vokiečiai. Mūsų gi nelaimėi tos naujos srovės atsirado tada, kada priešas dar tykojo ant pačios gyvybės mūsų tautos.

Blogiausia buvo tai, kad tos naujos srovės iškilo ne iš tikrųjų tautos reikalų, bet buvo pripūstos mums iš kitur.

Pirmiausia užputė ant Lietuvos svetimas mūsų tautai bedievybės vėjas. Čia mums pasitarnavo kitų šalių materializmas ir pozityvizmas, atnešti į Lietuvą per rusų mokyklas: gimnazijas ir universitetus. Tas mokyklas lankė mūsų moksleiviai. Grįžę-gi stengėsi nešti bedievybės dvasią į Lietuvą. Ta dvasia tautai buvo tikroji vėžio liga. Ji apsiereikškė iš dalies paskui ir "Varpe," "Ūkininke" ir ypač socialistų spaudoje. Tikintieji lietuviai jau tuomet turėjo organizuoti katalikišką spaudą ("Apžvalga," "Tėvynės Sargą," "Dirva-Žinyra," "Kryžį").

Kitas svetimas vėjas — buvo socializmas. Tą vėją pagavo mūsų jaunuoliai moksleiviai irgi rusų mokyklose bebūdami. Tveriasi slapti socialdemokratų rateliai, kurie turi daug vargo, beieškodami Lietuvoje kapitalistų ir tokių proletarų, kurie galėtų reikalauti 8 valandų darbo dienos, Veltui jie ieškojo savos buržuazijos, (vidurinių gerai pasiturinčių luomų) kuri tik pastaraisiais laikais prieš karę tepradėjo atsirasti.

Ilgainiai tie nauji pribūšiai Lietuvoje (laisvamaniai ir socialistai) beveik susiliejo į vieną "pirmėivių" kūną, kuris leido savo porą — treją laikraščius, bet neįstengė intraukti žymios dalies atgijusios Lietuvos. Prieš karę "pirmėivių" laikraščiai turėjo apie 10.000 skaitytojų tuo-tarpu kada tikinčiųjų lietuvių spauda turėjo apie 50,000 skaitytojų.

Tuomet svarbiausiu lietuvių skirstytoju vis dar buvo tikėjimas. Iš vienos pusės ėjo tikintieji, iš antros pusės mažiau ar daugiau nuo tikėjimo nutolę. Kitokie skirtumai, kurie būtų paremti ant ekonominių ar socialinio sutvarkymo reikalų — beveik dar nesupėjo apsiereikšti, jei neskaityti mūsų socialistų, kurie Lietuvoje niekaip neįstengė socializmo idėjų pritaikinti ir išplatinti. Tiki biniai indiferentai, arba tikybos priešininkai mėginavo organizuoti "Lietuvių Demokratų" (paskui "Lietuvos Demokratų") partiją, kuri savo obalsiu pastatė demokratizmą, visokias laisvės, bet kad jie būtų pasirodę geresniais demokratais ar didesniais laisvės mylėtojais, negu tikintieji lietuviai — to mūsų "demokratai" nesuspėjo prirodyti. Pagaliaus neįstengė ir žymesnės partijos sudaryti.

Truputį kitiškai buvo su srovėmis Amerikoje. Didžiūma lietuvių ateivių ir čia kaip pirmiau, taip ir dabar buvo lietuviai, tikintieji katalikai. Jie pristeigė čia apie šimtą parapijų, pristatė bažnyčių, bet į viešąjį gyvenimą ir veikimą, į savo spaudą jie kibo pasuktiniejai. Tuo tarpu čia atsirado daugybė netikinčių inteligentų ir pusinteligentų. Kuriam tik tėvynėje pasidarydavo ankšta — tasai bėgdavo į Ameriką. Ypač tų pabėgėlių atsirado daug po pralaimėtos revoliucijos (1905

m.). Kunigai (Jų permaža vis buvo) turėjo sėdėti parapijose ir ganyti žmonių dūšias. Sveičiųjų katalikų inteligentų kaip ir nebuvo. Tad ilgą laiką nebuvo kam priešintis anų revoliucijos pabėgėlių agitacijai ir veikimui. Dabar čia sukruoto ir tikintieji ginti savo idealus, bet jau per tą laiką anie suspėjo gero-kai išplatinti savo spaudą ir sustiprinti savo organizacijas.

Dabar Amerikoje mūsų srovės šitaip atrodo. Didelę didžiūmą ne vien palaidų, bet ir organizuotų lietuvių sudaro tikintieji lietuviai katalikai. Jie turi savo parapijas, mokyklas, didžiules ir mažesnes organizacijas, rūpinasi rimtai darbininkų buvio pagerinimu, o pastaraisiais laikais sukruoto plėtoti ir stiprinti savo spaudą. Jie netveria čia (kaip ir Lietuvoje) savo politiškos partijos. Socialės ir ekonominės politikos reikalais pas juos apsiereikšia įvairių minčių ir srovių, nors didelė dauguma maistančių ir veikiančių katalikų ir linksta į krikščioniškosios demokratijos principus, išreikštus Katalikų Federacijos programoje. Aiškia partija čia Amerikoje sudaro tik savo Sąjungą. Nuo 1915 metų ta sąjunga tik savo Sąjungą. Nuo 1915 metų ta sąjunga (dabar turi narių apie pustrėčio tūkstančio) tapo dalimi Amerikos Socialistų partijos ir tuo pat nustojė teisės skaityties lietuvių tautos partija. Socialistai toliausia yra nutolę nuo tautos pamatų. Nekenčia tikėjimo ir bažnyčių, pajukia visa kas tautiška ir stengiasi pakenkti kiekvienam prakilimam tautiškam veikimui. Tai jiems pusėtinaai ir sekasi ačiu plačiai paplitusiai jų spaudai. Darbininkų buvio pagerinimui socialistai dar neturėjo laiko rimtai padirbėti, nes ligšiol daugiausia buvo užimti kurstymu neapykantos prieš kapitalistus ir taip-pat kova prieš kunigus ir prieš kiekvieną naudingesnį tautišką veikimą. Į dešinę nuo katalikų stovi mūsų taip vadinamieji "tautininkai." Jie susidaro iš žmonių liuosųjų profesijų (daktarų, advokatų ir kitokių), iš biznierių, sūspėjusių sušilti iš darbininkų centų, daugiausia gi iš salinininkų ir bankininkų. Socialėje ir ekonominėje politikoje jie yra konservatistai; darbininkų reikalais jie nesisiečia, susirūpinę daugiausia tik savo bizniu. Didžiūmą jų nudažė savo dvasia D-ras J. Šliupas, kurs ir pats yra tipiškas atstovas mūsų pradedančios stiprėti buržuazijos. D-rą Šliupą visi žinome. Tad ir mūsų "tautininkai," Šliupą sekdami, ir gyvenime ir spaudoje pajukia kunigus, boikotuoja bažnyčias ir svajoja apie laisvamanišką Lietuvą.

Indomią poziciją užėmė A. Rimka su savo "liaudininkais." Jį dar neseniai buvo galima pavadinti tautiškuju socialistu. Patrijotas, drąsus reformatorius, gana radikalių sociališkių pažvalgų, kietas laisvamaniškas, — jisai negalėjo pritaipiti nei prie vienos iš esamųjų srovių. Socialistams jisai buvo per daug patrijotiškas, katalikams per daug laisvamaniškas, "tautininkams" per daug radikališkas su savo socialinėmis pažiūromis. Ekonomijos ir socialės politikos klausimuose jisai atsistėjo tarp kairiojo sparno (socialistų) ir tarp vidurio (lietuvių katalikų), bet jį vienijo su mūsų dešiniuoju sparnu su "tautininkais" Šliupo dvasia, laisvamanybė. A. Rimka turėjo pasirinkti vienus ar kitus: socialistus ar laisvamanius "tautininkus." Kada jisai mėgino taikinti vienus ir kitus, jisai neitinko nei vieniems, nei kitiems, nes per didelio būta tarp vienių ir kitų tarpo ir skirtumo; tarp vienių ir kitų buvo visas centras lietuvių katalikų su pažangiu, naudingiu ir demokratišku veikimu. Paskutinais laikais A. Rimka aiškiau nuriedėjo prie dešiniojo sparno, prie "tautininkų." Tai tik parodo, kad tam "liaudininkų" vadui tikrieji liaudies reikalai mažiau rūpėjo, negu laisvamanybė, del kurios jisai pagatavas išsižadėti ir savo plačių socialijų reformų. Tokiu būdu mes čia Amerikoje matome jau keturias apsiereikškusias sroves: 1) lietuvių katalikų vidurį (centrą). Tai be abejonės didžiausioji ir stipriausioji mūsų srovė. 2) Iš kairės pusės matome socialistus, 3) iš dešinės — laisvamanius "tautininkus." 4) Liaudininkai su A. Rimka turi nedėkingą uždavinį šokinėti per katalikų galvas nuo socialistų prie liberalų "tautininkų" ir atgal. Pakol liaudininkams rūpi tikrosios demokratijos reikalai, jie sėdi tarp socialistų ir katalikų. Kaip tik jiems pakvips Šliupo dvasia ir laisvamanybė — jie nuoksta pas liberalus "tautininkus." Tokia ekvilibristika kenkia ir patiems liaudininkams, ir erzina visas kitas sroves.

Suprantu, jog čia išreikiu visai naujas mintis apie mūsų srovių vietą ir pasiskirstymą. Kad nebūtų mano žodžiai tuščiu tvirtinimu, aš pasistengsiu toliau išrodyti tų mano minčių teisingumą. Dabar gi dar pakalbėsiu apie tai, kaip "tautininkai" ir socialistai skirstė ligšiol mūsų sroves ir kaip politiškos srovės ir partijos skirstosi kitur.

Uosis.

(Bus toliau.)

Rengkites prie Spaudos Savaitės.

Kas girdėti Lietuvių kolonijose.

BRIDGEPORT, CONN.

L. Vyčių 37 kuopos jauni- mas nesnaudžia. Čia pirmi- ninkaujant p. A. Veličkai vis- kas eina tvarkingai. Žodžių sa- kant, kuopoj randasi gyvumo ir veikimo. Rugsėjo 10 d. at- sibuvo išvažiavimas. Diena buvo labai daili; pasilinksmino lietuviškais žaidimais ir daino- mis. Vakare atsibuvo mėne- sinis susirinkimas. Nutarta pakviesti kalbėtojas apie ko- operacijos reikalus. Tai jau šiandien matome, kad viskas eina gerai. Lietuvos Vyčių atsibuvo prakalbos rugs. 20 d. kalbėjo p. K. Pakštas iš Chi- cagos. Žmonių prisirinko vi- duntiniškai šv. Jurgio parap- svetainėje. Prasidėjo vakare 7 val ir traukė iki vėlam laikui. Pirmiausia pasigirdo balsas kleb. M. A. Pankausko. Trum- pai paaiškines perstatė p. K. Pakštą. Jisai puikiai išdė- stė apie reikalingumą prigulėti prie L. Vyčių organizacijos ir taip toliaus. Baigiant prakal- bas labai prijuokino publi- ką. Antras kalbėtojas kleb. K. Karkauskas iš New Haven, Conn. Kalbėjo apie kooperaci- jos reikalus. Publika ram-iai klausėsi. Labai puik-iai išaiškino, kad po prakal- bų tuojau prisirašė 20 ypatų. Rugsėjo 10 d. 1916 m. atsi- buvo mėnesinis susirinkimas šv. Jurgio parapijos svetainėje Park ave. 18 tos kuopos A. L. R. K. Moterų Sąjungos. Buvo svarstoma daug reikalų. O ypač del prisirengimo prie Lie- tuvių Dienos. Prisirašė dvi naujos narės. Nutarta suren- gti balių, kuris atsibus 30 d. rugsėjo 1916 m. Prasidė 7:30 val. vakare parapijos svetainė- je. Bus linksmas balius, mu- zika bus puiki.

Sąjungietė.

BRIDGEPORT, CONN.

Sukruto rengtis prie Lietuvių Dienos.

Rugsėjo 19 d. vakare 7 val. atsibuvo susirinkimas vietos komiteto šv. Jurgio parapijos svetainėje. Pribuvo delegatų ir delegačių ir sukruo ruošties prie Lietuvių Dienos. Buvo svarstoma daug svarbių reika- lų. Nutarta suorganizuoti lie- tuviai ne tik Bridgeporte, bet ir aplinkiniuose miesteliuose, kur visai mažas skaitlius lie- tuvių. Tam dalyku apsiėmė gerb. kleb. M. A. Pankauskas ir p. J. Sagevičius pasistengti ir tenai surengti komitetus ir kiek galint surinkti rinkėjas aukų. Šiame mieste pasizadė- joti rinkti Lietuvos Vyčiai, Mo- terų Sąjungos kp., Dr. Po Glo- ba Panelės šv. ir k. Nutarta surengti prakalbas angliškoje kalboje ir lietuviškoje prieš- rinkimą aukų ir kaip daugiau patraukus rinkėjų. Kores- pondentas gerb. kleb. M. A. Pankauskas likosi nurinktas tarpinti kodaugiausia aprašy- mą apie Lietuvą viešiniuose a- merikonų laikraščiuose. Išvi- so matytis, rengiamasi, kad kodaugiausia surinkus aukų ir kartu parodžius, kad ir lie- tuviai moka šelpti savuosius, gerbti ir branginti savo tėvy- nę Lietuvą.

Lietuvaitė.

LEWISTON, ME.

Rugsėjo 16 d. N. P. Panelės šv. moterų dr-ja parengė balių su prakalbotomis. Žmonių at- silankė suvirš d šimtai, dau- giausia jaunimo. Vakaro pro- gramas buvo įvairus. Pirmiau- sia Vyčių choras sudainavo Lietuvos hymną. Po tam g. kun. N. Pakalnis pasakė pra-

kalbą apie dr-jos reikalus. Prakalba padarė malonų ispū- di.

Deklamavo eiles p-lė A. Si- majauskaitė — "Atsiliepkit," p-lė B. Jevaškevičiūtė — "Aš grįšiu ten," p-lė Z. Blažaitė — "Nurimk sesute," p-lė V. Vai- čiuliūtė — "Stok sesute ir dar- bą," p-lė B. Jevaškevičiūtė — "Namas mūsų," p-lė M. Dai- lydaitė pasakė fantaziją — "Poeto aidas," eilės ir fanta- zija puikiai nusisekė.

Sekė Lietuvos Vyčių choro dainavimas.

Programai pasibaigus, gerb. kun. N. Pakalnis atsisveikino, o publika linksminosi ir žaidė liki vėlos valandos ir p-nas I. Čiužas paskambino ant piano keletą tautiškų žaislų.

Nedėlio vakare rugsėjo 17 d. šv. Baltramiejaus Dr-jos svetainėje gerb. kun. N. Pa- kalnis sakė prakalbas apie Lietuvos dabartinį padėjimą ir kaip mes turim ją gelbėti. Taip-gi aiškino apie Tautos Fondą. Prakalbos buvo ne- išpasakyta indomios ir nau- dingos. Žmonių atsilankė pil- na svetainė.

Rugsėjo 20 d. čia laikė prakalbas delegatai sugrįžę iš Lie- tuvos. Gerb. kun. Dr. Bartuš- ka ir gerb. Dr. J. Bielskis. Pra- kalbos atsibuvo miesto svetai- nėje.

Tikėdami kad delegatai kal- bės ir angliškai, tai atsilankė ir keletas svetimtaučių, bet gerb. Dr. Bielskis paaiškino, kad prakalbos bus vien tik lietuviškai, tai tuojaus jie ir išsikirstė. Taip-gi buvo au- kų rinkimas. Suinkta viso \$169.00.

Dvi lietuviškos.

BRIGHTON, MASS.

23 d. rugsėjo šv. Jurgio ir šv. Vincento dr-jos buvo pareng- ta prakalbas. Kalbėtojai bu- vo delegatai kun. Dr. Bartuš- ka ir Dr. Bielskis. Abudu kalbėjo apie vargus mūsų tė- vynės, nurodinėjo, kaip ken- čia bada mūsų broliai. So- Bostono bažnytinis choras la- bai gražiai tarpais sudainavo gražių dainelių kas publiškai la- bai patiko.

Publikos buvo 300 suviršum. Iš tiek reikėjo daug aukų su- rinkti. Bet surinkta vos tik \$49.25.

Buves.

NORWOOD, MASS.

Uoliai darbuojasi.

Jau bene bus antras mėnuo kaip vyčiai sumanė lavintis. Sumanė, kad susirinkimuose vyresnieji turi sakyti prakal- bas, o mažesnieji eiles. Tai visi nolai darbuojasi ir su pa- mėgimu lavinasi. Vaikai, kur- ie pirmą po gatves vaikdoga- vosi, tai dabar mokinasi ei- lių. Po programėlio labai linksmai visi dalyvauja žais- luose.

Pietūs.

Šv. Cecilijos choras rugsėjo 24 d. buvo surengęs pietus po- bražytninėj salėj. Salė buvo gražiai papuošta gėlėmis. Pa- kviesti buvo į svečius gerb. klebonas kun. A. Daugis, pa- rapijos pirmininkas ponas V. Kudirka ir visos bažnytinis ko- mitetas. Pirmiausia choras padainavo vyčių himną, o pa- skui prasidėjo vaišės. Už ge- riausius pyragėlius buvo duo- damos dovanos. Dovanas ga- vo p-lė A. Klimavičiūtė, T. Bartaliūtė ir G. Narbutaitė. Ir- kito mergelės gražiai prisidė- jėtos prie pietų surengimo. Pie- taujant gerb. klebonas sumanė aukų parinkti Tautos Fondai ir pats aukojo \$1.00. Išviso su- rinkta apie \$8.00.

Po pietų buvo dainos, žais- lai iki pat mišparų. Buvo nutraukti paveikslai.

Dar turiu priminti, jog pietų laiku vietinis vargoni- ninkas p. V. Sereiko indomiu dalykų papasakojo apie muzi- ką.

Vytis.

CHICAGO, ILL.

Liet. Darb. Są-gos 25 kuopa turės susirinkimą spalio 9 d., 8 val. vak. Dievo Apveizdos pa- rapijos mokyklos 3-me kambaryje. Į tą susirinkimą nuo- širdžiai kviečiame visus narius apsilankyti. Taip-pat ir nau- jų narių atstivesti.

CHICAGO, ILL.

Rengiasi prie Spaudos Savaitės.

Susirinkime nedėlio rugsė- jo 24 d., buvo plačiai apkalbė- ta apie reikalingumą spaudos platinimo. Išrinkta komisija kuri atsišauks ir vietines katali- kiškas draugijas Spaudos Sa- vaitės reikale. Tolesniai prie- eita prie klausimo apie progra- mą Spaudos Savaitės vakarais. Nutarta surengti tris vakarus su programą. Programą su- tvarkyti pavesta vietos vargo- nininkui p. B. Lauraičiui pri- gelbstint p. A. Bacevičiui. Li- teratūros Komisija taip-gi iš- rinkta vesti visą kontrolę — P. M. Mažeika ir p. B. Laurai- tis pasitariant su gerb klebonu kun. F. Kudirka. Nutarta laikyti sekantį susirinkimą spalio 8 d. š. m. Tai-gi ne- pamirškite atsilankyti visi Sp. Komisijos nariai ir visi spaui- dai prijuočiant.

Išėjo ant streiko.

Utarninko rytą 26 d. rugsė- jo Chicago and North Western R. R. Co. apie tris šimtus dar- bininkų susireikavo, reika- laudami padidinimo algos 5jė. i valandą.

Sobra.

ATHOL, MASS.

24 d. rugsėjo atsibuvo pas- vietinį kleboną kun. F. Meš- kauską pirmas "Spaudos Ko- misijos" susirinkimas. Į su- sirinkimą atsilankė 19 narių, kurie buvo rinkti, beveik nu- visų katalikiškų kuopų ir drau- gijų. Pirm. išrinktas gerb. klebonas kun. F. Meškaukas, pagelb. — J. Jasinskas, rašti- ninku — V. Matulis, fin. rašt. — B. Morkevičiūtė, kasierium — K. Gričiunaitė Kasos glo- bėjais — A. Armakavičius ir D. Karoblis. Pirmuoju kores- pondentu V. Matulis, antruo- ju A. Grigaliunas.

Pirmą vakarą, 22 d. spalio, turės užėmusi 4-toji Darbinin- kų Sąjungos kp. Įžanga tą vakarą bus 10c., vietoje tikie- to bus duodamos knygutės. Pa- nedėlio vakare (23 d. spalio) komisijos nariai lankysis po stubas. Ne pro šalį bus pri- minti kokie kokias vietas at- lankys. Štai: pp. J. Gaillu- nas ir D. Karoblis apeis visą Sander St. taip-gi ir Orange, Mass. K. Gričiunaitė ir G. Likaitė — Main St. A. Ar- makavičius ir A. Grigaliunas — Kabalnojaus kalną. A. Černiauskas ir A. Dargelis — So. Athol Road. J. Tama- šauskas — už Sterrett upės vi- šą apylinkę. K. Monstavičia ir J. Kvedaras — Charles pl., ir Cutter st. J. Jasinskas ir V. Matulis — South ir Pine St. Utarninko vakaras yra paves- tas L. Vyčių 10-tai kuopai. Į žanga suaugusiems 10c., vai- kams 5c. Visais kitais va- karais įžanga po 5c. visiems. Sereidos vakarą mažiems vai- kučiams, kurie ir-gi turės te- atrėlį ir dainų. Ketvergo vakaras paskirtas Aušros Var- tų dr-jai. Pėtnyčios vakare Blaivinkų kp. turės savo pa- marginimus. Subatos vak. ir šv. Onos dr-ja pasirodys ką gali. Paskutiniamе va- kare, tai yra, 29 d. spalio, L. Vyčių kuopa rengia užbaigtu- ves Spaudos Savaitės. Pali- kta liuosia valia dr-joms ir kp. kas link kalbėtojų kvietimo. Visos įplaukos, kurios bus nu- o knygu, laikraščių ir vakarų tu- rės būti skiriamos į bendrą spaudos komisijos kasą.

Nu- tarta prašyti "Aušros Vartų" dr-jos, kad ši teiktusi pavely- ti svetainė del Spaudos Savai- tės apvaikščiojimo už dyką, arba nors palengvintų mokes- tius. Tvarkdariais išrinkta: A. Černauskas, A. Rolis, A. Dargelis, J. Kvedaras. Susi-

rinkimas užsibaigė 10 val. 30 min. vakare.

K. Sp. Komisijos rašt. V. S. Matulis.

ROCHESTER, N. Y.

Prakalbos varduvės.

Rugsėjo 23 d. 1916 m. Ma- teušas Zdanevičius apvaikščio- jo savo Vardo dieną. Gražiam svetelių bureliui besilinksmi- nant, solenizantas priminė a- pie nuvargintą tėvynę, skurde mūsų brolius ir sesutes ten gy- venančius, ir paprašė tam da- lyku sumesti kiek aukų, kur- ius tuojaus pradėjo rinkti: M. Kulbis ir S. Mataitis.

Aukojo: M. Zdanevičius 1 dol., P. Pabijauskas 1 dol., P. Praninskas 1 dol., S. Zakarau- skas 85c.; S. Mataitis 52, O. Zdanevičiūtė 50, M. Meškunas 35, P. Orlauskiūtė 31, M. Kubis 27, po 25c.: V. Kulbie- nė, J. Levikiūtė, A. Kriščiū- nas, A. Pabijauskienė, B. Griguravičiūtė, J. Žėkas.

Smulkų aukų 43c. Viso surinkta \$7.74.

Pinigai atiduoti vietinio T. Fondo skyriaus išdėminkui. Garbė aukautojams už tą

gražią auką savo suvargintai tėvynei!

Lietuvos Sūnus.

CLEVELAND, OHIO.

Pirmas linksmas vakaras

Rugsėjo 24 d. A. L. R. K. Moterų Sąjungos 26 kuopa su- rengė linksmą vakarėlį.

Pirmiausia vakaro vedėja p-nia Šukienė paaiškino apie vakarą ir perstatė kalbėtoju p. Ig. Sakalauską, kurs išaiškino svarbumą Moterų Sąjungos ir ragino kodaugiausia rašyties prie jos. Toliaus sekė persta- timėlis iš "Komedijėlių" "Dvi Sesutės," kurias išpildė p-lės M. Rakauskaitė ir J. Maragiū- tė. Atliko gerai ir nemažai publiką prijuokino. P-nia S. Greičienė puikiai sudainavo porą solių. Jaunutė mergai- tė Vyte p-lė B. Šerkšniūtė pa- deklemavo gražias eilutes "Lietuvos nelaimė", solistė p-nia Greičienė jautriai kalbėjo apie meilę Lietuvai.

Toliau sulošė "Dvi Kumu- tes" p-lės O. G. Žvingiliūtė ir B. Skripkauskaitė. Šios arti- stės savo judėjimais ir kalba

(Apgarsinimas)

PINIGAI PINIGŲ DIRBA

Gerbiamas skaitytoju, nepasitenkink perskaitęs šio straipsnio užvardymą ir pasirašiusio vardą, būk aktyviškas ir geradėjas sau, nuosekliai perskaityk visus šio straipsnio sakinius. Nors pasirodytų kaip ir sausas dalykas skaityti statistikas ir paskelbimus; ale žinok brangus tautieti, kad visada poezijos grožė arba saldžiais kšneliais negalima pa- sitenkinti, taipgi reikia pasiskaitymų iš realiojo gyvenimo. Realiskame žmogaus gyvenime daug yra visokių reikalų. Kiekvienas reikalas reikalauja pinigų. Nors labai yra rei- kalingi žmogaus gyvenimo reikalams pinigai, bet dažniausia vis tų pinigų truksta, vis nėra. Delto vis tų pinigų neuž- tenka, kad žmogus ne visada žino kaip daugiau pinigų įgyti.

Jeigu nori daugiau pinigų turėti ir greitai be vargo praturtėti, tai sutaupintiems centams, neduok drimyti. Pi- nigus pristatyk prie darbo, kad jie dirbtų dieną ir naktį. Samoningai pinigai pristatyti prie darbo, jie uždirba gyvus pinigus.

Girdėjote labai dažnai žmones ištariant: "Mat turtin- gas tai pinigai patis ateina, rodoti kas jam nešė neša kru- vomis." Kaip turtingas paliko turtingu Paliko turtingu, kad žinojo ką daryti su uždirbtais pinigais Kodel turtin- gas taip lengvai ateina pinigai? Delto, kad jo uždirbti cen- tai yra pakinkyti prie darbo. O pinigai pakinkyti prie dar- bo dirba gyvus pinigus. Žmogus jokiū darbu tiek pinigų neužpelnysi kaip patis pinigai gali.

Štai "Chicago Evening American" rugsėjo 14 d. 1916 m. paduoda: "General Motors," \$25 už šėrą buvo metai atgal, šiandien parsiduoda po \$750. Tik tarpe vakar ir šiandien: Vakara naktį užsidarė po \$697 ant šėro. Šiandien atsidarė po \$715 ant šėro. Tik per dvi valandas iki \$750 pakilo.

Iš to galima suprasti kokį pinigiską pelną idėti pinigai šėruose atneša. Čia tiktai vienas iš tūkstančio pavyzdžių. Jeigu paimsime kaip pavyzdžiui, kiek žmonės idėję keletą dolerių kasyklų pramonijose gauna dividendais pinigų, pa- matysime, kad užsimoka pinigus inėti pramonijon ypatin- gai kasyklų.

"Mining and Engineering World" No. 10 rugsėjo mėne- syje paduoda sekančiai:

Suvienuose Valstijose Kasyklų Dividentai aukso, si- dabro, vario, švino, žalvario, gyvsidabrio ir zinko kompa- nijose.

Kompanijos Vardas.	Valstija	Skaitius išduotųjų šėrų.	Value Par 1916 m.	Išmokėta	Viso Iki šiai Dienai
Ahmeek	Mich.	200,000	\$25	\$1,200,000	\$ 5,250,000
Ahmeek	Mich.	200,000	\$25	\$1,200,000	\$ 5,250,000
Am. Sm. & R. Co.	U. S.	500,000	100	1,500,000	30,833,333
Am. Sm. & R. pf.	U. S.	500,000	100	1,750,000	56,546,386
Am. Zinc, L & Sm.	Mo.	193,120	25	2,414,000	3,522,825
Anacoda	Mont.	2,331,250	50	6,993,750	171,251,771
Bute & Superior	Mont.	272,697	10	5,862,993	11,383,017
Calumet & Heala	Mich.	100,000	25	3,000,000	132,250,000
Champion	Mich.	100,000	25	4,360,000	14,360,000
Chino Copper	N. M.	869,980	5	3,044,930	9,742,925
Copper Range Co.	Mich.	394,001	100	1,486,203	16,655,052
Phelp, Dodge & Co.	U. S.	450	100	5,400,000	53,771,527
St. Mary's M. L.	Mich.	160,000	25	1,760,000	6,560,000
Shattuck, Ariz.	Ariz.	350,000	10	1,225,500	4,200,000

Galima šimtai daugiau duoti tokių skaitlinių, ale už- teks ir tų. Tik pamastyk ir apsvartyk, kasyklų pramonijos tik per kelius mėnesius šėrininkams išmoka net milijonus do- lerių: milijonus dolerių. Ar supranti ką tai reiškia pinigų idėjimas kasyklų pramonijon?

Gal kitas pasakys: "Gerai jiems buvo idėti pramonijon pinigų ir iš to praturtėti, kad buvo jiems gera proga." Mie- las tautieti, Tamstai proga tebėra. Niekas ant vietos nes- tovi. Jeigu ant vietos nestovi, tai eina vienur ar kitur. Kadangi kultūra ir progresas ne atgal žengia, ale pirmyn žen- gia, nes įgia daugiau faktiškų prityrimų. O jeigu žmo- nės einant pirmynžengos taku viskas tobulinasi, tai dar daugiau atsiranda reikalingų daiktų, kurie reikalingi kas- dieniam žmogaus gyvenime. Visi reikalingieji žmogaus gyvenime reikalai esti padaromi pramonijose. Kaip vis- kas gerinasi ir auga, taip pramonijos dirva ir plėtojasi. Del- to Tamstai yra dar geresnė proga prisidėti prie pramonijos.

Pramonijon yra visokių ir daug gerų, kuriose idėti tik ke- li doleriai atneša didelį pinigiską turtą. Bet kasyklų pra- monijoje yra saugiausias ir pelningiausias pinigų idėjimas. Tą

HARTFORD, CONN.

A. † A.

Mirė p-lė Marijona Mickevičiūtė 18 metų, gimusi šio- je šalyje.

Buvo darbšti, dora ir pavyzdinga mergina, prigulėjo prie L. Vyčių ir Sv. Cecilijos choro

Plačiau apie ją buvo rašyta "Darbininko" No. 113 publiką taip prijuokino, kad žė "Kanklių" orkestra. Jauni- net šonai skaudėjo Ištikrųjų, kaip tokios kumutės atrodė.

Publikos buvo daug, visi ge- rėjosi iš tokio programo. Grie-

š-nis.

jau galėjote patėmyti iš anksčiau paduotų dolerių skaitlinių. Štai dabar yra Tamstai geriausia proga prisidėti prie ka- syklų pramonijos, Kingman Zinko Kasyklų. Nusipirk šioje kompanijoje šėrus pakol dar šėrai pigūs, ir būk akcijonieriu šios kompanijos. Indėti šion kompanijon keli doleriai gali atnešti tūkstančius ir šimtus tūkstančių dolerių be jokio triū- so.

Kingman Zinko kompanija yra gerame stovyje; darbas jau pradėtas, ir produkcija geriausia. Apie kompanijos histo- rija ir jos stovį jau "Drauge" esame plačiau aprašė, delto šį kartą nebandysime plačiai aprašyti. Jeigu kas norėtų pla- čiaus apie pačią kompaniją sužinoti, tai kreipkitės ofisan ar- ba per laišką žemiaus paduotu antrašu.

Daugumas bijosi, kad idėti pinigai gali prapulti. Jeigu visada bijotum tai niekad ir nelaimėtum. Vėl kiti sako, je-igu jam prisireikia neatbutiniems reikalams pinigų, kaip juos atsiimti. Labai lengva atsiimti. Štai ponas A. Grigas, 1213 Jefferson St., Gary, Ind., pavasaryje pirkto 250 šėrų, da- bar jam bėdai prireikus pinigų tuos šėrus pardavė kitam ir uždirbo gryno pelno ant \$100, \$35.00 tik per keturius mėne- sius. Tas dar nevisas uždarbis. Jeigu jis būtų galėjęs idė- tus pinigus ilgiaus palaikyti Kingman Zinko kasyklose, tai būtų netrukus gavęs dividendus ir pati šėrų prekė būtų dar augščiau pakilusi.

Kada proga pasitaiko, naudokis iš jos. Pirk dabar šė- rus Kingman Zinko Kasyklose pakol šėrai dar parsiduoda po 60 centų. Taip kad gali nusipirkti:

Už 15 nupirksi	25 šėrų	Už \$240 nupirksi	400 šėrų
" 30 "	50 "	" 270 "	450 "
" 60 "	100 "	" 300 "	500 "
" 90 "	150 "	" 330 "	550 "
" 120 "	200 "	" 360 "	600 "
" 150 "	250 "	" 390 "	650 "
" 180 "	300 "	" 420 "	700 "
" 210 "	350 "	" 600 "	1000 "

ir taip toliaus.

Jeigu abejojai apie pirkimą šėrų, arba nori ką sužinoti apie pramoniją ar kasyklą, gyvenantis Chicagoje arba apy- linkėje atsilankyk mūsų ofisan, mes viską paaiškinsime. Ofi- sas kasdien atdaras nuo ryto iki vakarui. Sereidos ir Su- batos vakarais bus atdaras iki 10:10 val. Atsilankymas Tam- stai į mūsų ofisą ir pasiteiravimas nieko neprekinuoja. Sako: "Ieškok, o atrasi." Taip ir Tamsta klausinėk, skaityk ir svarstyk, o ko nori atsieksi. Kas toliaus gyvena tą viską gali atlikti per laiškus. Tik rašykite ir klauskite mūsų, o mes išaiškindami atsakysime.

Apsvarstęs ir permatęs kasyklų pramonijoje pinigiską pasipelnymą, išpildyk žemiaus paduotą aplikaciją ir pasiųsk mums pinigus, o mes Jums prisiųsime sertifikaciją.

A. M. MATHEWS

3329 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Aplikacija

Kingman Zinc Mining Company

A. M. MATTHEWS,
3329 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gerb. Tamsta: —

Šiuomi užsisakau.....
šėrų iš KINGMAN ZINC MINING CO., už kuriuos aš su- tinku mokėti po 60c. už šėrą.
Čia indedu \$.....kaipo mokesį už tai
Išrašykite eefifikatus vardu.....
Adresas.....
Čekius ar money orderius reikia išrašyti vardu
A. M. MATTHEWS.

Gerbiami šėrininkai Kingman Zinko Kompanijos ir kiti, turime už garbę pranešti, kad del plėtojimos pramonijos ir geresnių komunikacijų atidarėme naują ofisą po No. 3329 So. Halsted St., Chicago, Il.

Delto, kas turėtų kokius reikalus, nuo šio laiko reikia kreiptis naujo ofiso antrašu.

Taip-gi turiu pranešti, kad paskutinėse dienose likau iš- rinktu antruoju Vice-Prezidentu Kingman Zinko Kompanijos.

Vietinės Žinios.

SOCIJALISTŲ KONFERENCIJA.

Spalio 2 d. St. Omer Hall svetainėje So. Bostone įvyko So Bostono ir apilinkinių socializistų ir jų simpatizuotojų konferencija, kurioje kalbėta apie Lietuvos Dienos reikalus. Konferencija išnešė tuomi reikalų kelias rezoliucijas, ir be to dar nutarė eiti "vienybėn" su "klerikalais" (tą žodį socializistai su dideliu pamėginimu kartojo) ir tautininkais. Susirinkimas buvo labai betvarus ir triukšmingas.

Kadangi socializistų ir jų pritarėjų (jie save pavadino "progresyve" visuomene) konferencijai buvo padaryta daug nutarimų, paliejančių Bostone rengiamą Lietuvos Dieną — apie ją sekantiame "Darbininko" numeryje paminėsiu plačiau.

Reporteris.

MOTERŲ PRAKALBOS.

Tą pačią dieną, vakare, Lietuvos Svetainėje buvo Lietuvos Gaspadinių Klubo prakalbos. Kalbėjo p-ni Plekavičienė, p. S. Vitaitis ir Dusevičius. P-ni Plekavičienė, iš sniegas, baltais plaukais senutė, nurodinėjo lietuvių moterų apsilėidimą. Jos kalba daug juokų publikoj sukėlė. Vienas vyrukas net į diskusijas su senute norėjo eiti, bet prakalbų rengėjoms pasisėkė jį nuraminti.

P-no S. Vitaitio kalba skambėjo rimtai. Plačiai pakalbėjo apie moteriškus pareigas žmonių ir, nurodęs lietuvių moterų ydas, ragina lietuves prie apšvietos. Tarp kitko p. Vitaitis prisiminė ir apie krikščionių. Sako, krikščionių ja iki vidurinių amžių moterė nepripažino dšios. Čia tai gerb. kalbėtojas padarė istorišką klaidą. Visiems yra žinoma, kad dar pirmose krikščionijos dienose daugumą moterų Katalikų Bažnyčia yra pripažinus palaimintomis ir šventomis, ką nebūtų galėjęs padaryti, jei ne būtų moterims pripažinus velės.

Dusevičiaus prakalbos neturėjau progos išgirsti.

Rep.

"KELEIVIO" PRASIMANIMAS.

"Keleivio" 38 num. tilpo Bostono dr. jų atstovų konferencijos, sušauktos Lietuvos Dienos reikalais, aprašymas, kuriame, kaip ir visados, "Keleivis" iš "šėyros" širdies prailenka su teisybe. "Keleivis" rašo, kad Konferencija instruktino išrinktąjį Bostono Lietuvos Dienos Komitetą, prašyti, kad majoras uždraustų socializistams Lietuvos Dienoje aukas rinkti.

Bostono Lietuvos Komitetas jokių instrukcijų nuo Konferencijos del socializistų areštavimo nėra gavęs ir nieko apie tai nežino.

Kaip matyt, "Keleivis" tas instrukcijas iš piršto išlaužė ir visai "keleiviškai" pamelavo. Ir tai daroma tokiu momentu, kuomet net pats "Keleivis" apie "vienybę" su katalikais ir tautininkais iškilmingai šneka. Aišku kokia vienybė mūsų "pažangiajai" visuomenei rūpi!

Komiteto narys.

Pranešimas.

Lietuviams ir Lietuvaitėms. Jų mes atidarom naują drabužių krautuvę vyrų ir moterų. Kuri visiems bus paranki. Atidarysime apie 7 d. spalio. To del visus širdingai kviečiam atsilankyti ir užsisakyti del savęs rudeninius ir žieminius drabužius.

Tariame ačiū už pereitą prielankumą ir pasitikim atei-tyje.

Pasiliekam su pagarba
Jonas Berzelionis & Co.
4 Washington Str.,
Hay Market Square,
Boston, Mass.

G. A. Baronas

si. Išsimokėjimas "Notu" (gaidų) ant visokių instrumentų lietuviškoj kalboj 8 lekei-jose be mokytojo kuris ima 50c. už 1 lekeiją. Visokių notų Knyga \$1.50 parduodu už \$1.00.

Adresuokit:
McKees Rocks, Pa.

L. D. S. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

BROOKLYN, N. Y.

L. D. S. 11 kuopos susirinkimas įvyks 3 d. spalio, 8 val. va-

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Pranešama visiems Frackvillės lietuviams susirinkti Bradlės salėje 7 val. vakarų Ketverge spalio 5 d. Artinantis "LIETUVIŲ DIENAI" mums taipos-gi gražus laikas susiorganizuoti. Visi vyrai, moters, merginos ir vaikai neapleiskite šio zuoti aukms rinkti nukentėjusiai Lietuvai svarbaus susirinkimo.

Naujas "Darbininko" Leidinys ŽYDŲ KARALIUS.

Drama keturiuose aktuose bei penkiuose paveiksluose Liuosai vertė

J. M. Širvintas.
Kaina 30 centų.

Veikalas tinkamas perstatymams, ypatingai Velykų laike.

KNYGELE 64 PUSLAPIŲ.

Agentams nuleidžiame nuosimėjus. Siųskite užsakymus tuojaus.

"Darb." Admin.

L. D. S. KALENDORIUS JAU SPAUZDINAMAS. SIŪSKITE UŽSAKYMUS.

PARSIDUOS PO 25c.

Agentams nuleidžiame nemažą nuosimtį.

Pasirūpinkite prieš Spaudos Savaite užsisakyti ir išplacinti savo kolonijoje, nes dar pirmas toks Kalendaris bus išlistas Amerikoje lietuvių kalboje.

Pigus, dailus ir turiningas.

Pardavinėkite kitiems. Siųskite užsakymus

"DARB." ADMIN.

DELEGATŲ PRAKALBOS.

Ned. Spalio 1 d. 2 val. po pietų	Thomsonville, Conn.
Ned. " 1 d. 7:00 val. vak.	So. Manchester, Conn.
Pan. " 2 d.	Mahanoy City, Pa.
Ut. " 3.	Poquonock, Conn.
Ser. " 4.	Meriden, Conn.
Sub. " 7.	Fitchburg, Mass.
Ned. " 8.	West Lynn, Mass.
Ket. " 5.	Westfield, Mass.
Petn. " 6.	Gilbertville, Mass.

Savas Pas Savą Remkit Savuosius

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikų, metalinių anameliuotų ir padengtų celuloidu. Išdirbu šarpas, veļiavas, karūnas ir tam panašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistišškai. Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS,

166 MELROSE ST., :: :: :: MONTELLO, MASS.

Reikalinga Merginų

Mokintis dirbti Guminius Čevyrius ir visokius kaliošus.

Mokam laike Mokinimosi!

Gera užmokestis, nuolatinis darbas, nėra bedarbės pertraukų. Tik už 5c. per 20 minutų laiko galima atvažiuoti karu nuo Park St. Atsišaukite tuojaus ir mūsų darbo davimo biurą (Employment office) šiumi adresu:

Hood Rubber Co.

Bigelow Ave., Watertown, Mass.

karė parapijos salėje (pas kun. N. Petkų). Malonėkite, visi susirinkti ir naujų narių atsi-vesti.

P. Pavilionis, — rašt.

Paiėškau Vinco Jurgelevičiaus Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Ilguvos par., Vitgirių kaimo 5 metai kaip iš Lietuvos.

Taip-gi pusserių Agnės ir Petronės Suopukių Suvalkų gub. Naumiesčio pav. Ilguvos par. Silvinėlių kaimo 14 metų kaip iš Lietuvos.

Apie juos labai norėčiau sužinoti, jie patis ar kas kitas praneškite šiuo adresu: Kazimieras Venys 28a Story St. So. Boston, Mass.

SIŪSKITE LAISKUS Į LIETUVĄ.

Atsidarė naujas susiėšimo kelias su Lietuva. "Darbininkas" pagal nurodymo p. J. Augštuolio, Svedų - Lietuvių komiteto vedėjo, viską susiėnojo apie laiskų siuntimą į užimtą Lietuvą per Ispanijos ambasada Washingtone. Siųskite trumpus laiskus į "Darbininką," o mes tuos laiskus išversime vokiečių kalbon, sutvarkysime kaip reikiant ir siųsime į Ispanijos ambasada Washingtone, Iš ten jie bus pasiųsti Ispanijos ambasadan Berlinan, o iš ten į Lietuvą. Šis siuntimo laiskų kelias yra tikriausias ir greičiausias. Už laiskų sutvarkymą reikiakia 30c.

K. VIDIKAUŠKAS

2833 Levingston Street, Philadelphia, Pa. Igaliotas rinkti prenumeratas ir apgarsinimus "Darbininkui."

"Darb." Admin.

ATSIŠAUKITE.

Reikalinga moteris namuose prie 2-ju vaikų. Apie išlygas galite sužinoti šiuo adresu:

Povis Yaras,
40 Pearl St.,
Charlestown, Mass.

Paiėškau Pranciškaus Jaujavičiaus. Yra svarbus dalykas kaslink ju provos už suėdidimą kasykloje. Advokatas atrašė porą laiskų. Jis porą savaičių atgal išvažiavo ir neduoda žinios apie save. Kogreičiausia tegul atsišaukia šiuo adresu:

P. Kemežienė,
469 E. South St.,
Wilkes Barre, Pa.

PARSIDUODA 14 trims šeimynoms stubos Boston'e, paliktos našlėms, kurios negali prižiūrėti.

Parsiduoda labai prieinamai, norinčiam pirkti.

Chapin Farm Agency,
249 Washington St., Boston, Mass.

D. L. K. V. B. MUZIKALIŠKA MOKYKLA.

Mokinama ant smuiko Piccolo Klarneto Piano Korneto Trombono Būgnelio.
339 W. Broadway,
South Boston, Mass.

PARSIDUODA SPAUSTUVE.

su visais įrankiais. Trys pressai spausdinimui, didumo tokie:

- 1.) didumo 10x10.
- 2.) " " 6x9.
- 3.) " " 3x6.

12 stalčių raidžių, kurių yra 16 skyrių, ir statymui visitokitokie įrankiai.

Didelė mašina nupiauti knygom, kita mašina susiinti knygom. Daug visokių klišių, vaizdelių pamarginimui spaudos.

Savininką priverčia parduoti jo nesveikata.

Salygos labai pigios. Kreipkitės šiuo adresu:

Vincas Matukaitis,
89 Drayer Ave.,
Waterbury, Conn.

Ar nori but gražus.

Jėgu taip, tai nusipirkite Mosties, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktariai ir aptiekoriai pripažįsta geriausia.

Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmesplėmus saulės nuodeginus ir lasus. Kaina dežutė 50c. ir \$1.00.

J. RIMKUS,

Box 36, Holbrook, Mass.

TELEPHONE SO. BOSTON 605

Lietuviškas ADVOKATAS

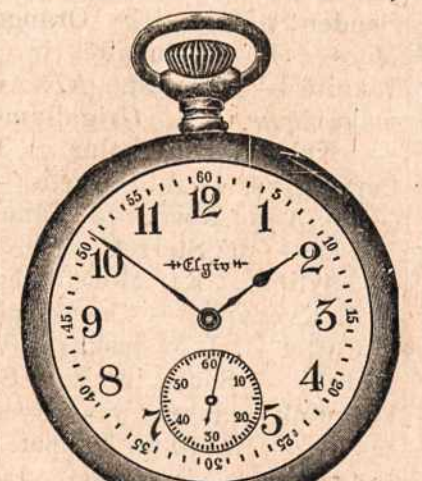
William F. J. Howard
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 Broadway, So. Boston.

GERA PROGA!

Gramatikos angliskos kalbos mokytiš be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytiš skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo.....
Aritmetika mokinimui si rokundy, su pave sliais (apdaryta) .....
Kas atsiųs iškirpė garsinimą iš "Darbininko" ir \$1.00 per mone, tai gaus visas 4 knygas pigiau.

P. MIKOLAINIS,
R. F. D. — Route 2,
Hudson, N. Y.

J. P. TUINYLA,

Užlaikomą geriausia krautuvė deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkotus, duodant ant bargo ir ant išmokėsių, ant lengvų išlygų. Reikalaujame agentų kiekvienam mieste Su vienytų Valstijų ir Kanadoj, didelį nuosimtį duodam perkupčiams, didelį, naują katalogą siunčiame ant pareikalavimo už 25 centus stampu.

J. P. TUINYLA,
822 Washington St., Boston, Mass.

V. P. GINKUS & CO.
SAVI PAS SAVUS.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS.

Vienatinė didžiausia lietuviška krautuvė, kurioje galima gauti visokių vyrų, moterų ir vaikų drabužių, čevyrykų, robų, aukso ir deimanto.

52 MILLBURY STR.,
WORCESTER, MASS.

Nepaprastas Pranešimas.

Geriausia užėiga, švaresioje vietoje, kurioje galima gauti visokių saldinių, saldzijų gerimų (soda) ir ice cream'o (šaltakosės).

Pristatome ant pareikalavimo tiesiog i namus. Kainos labai prieinamos.

Lietuviai visados kreipkitės pas savuosius.

Savininkas visiems gerai žinomas

Leonas Švagzdys,
317 Broadway,
So. Boston, Mass.

C. & P. Telephone St. Paul 5347
G R A B I N I N K A S
IR
BALZAMUOTOJAS.

Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystės mokslus ir išdavęs egzaminus. Siunčiu numerilius ir i kitus miestus ir pargabenu iš kitų miestų.

Tai-gi, vientaučiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitės pas mane.

JONAS GREBLIAUSKAS,
500 So. Paca Street,
Baltimore, M. D.

Lietuviška siuvėja.

M. M. ANDRIUSIUTE (Andrews)

Visokiems daktams parangus, tečiaus aš nieko nepabranginau.

Visokias Dreses ir kitus rūbus pasiuvu gerai ir pigiai iš gerų materių ir darbą gvarantuoju.

Reikale kreipkitės:
324 E St., kamas Broadway
So. Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)

Priemimo valandos:
Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare
509 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON.
Tel 502 S. B.

Telephone So. Boston 605.
ANTANAS ŠAPALIS meistras

indeda telefonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorytes darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS. Gvenimas

315 W. Broadway, 133 Bowen St.
SO BOSTON, MASS.

Lietuvio Daktaras

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos: Nuo 9 iki 11 rito, nuo 2 iki 4 po pietu, nuo 7 iki 8 vakare

Tel. Main 2483 E. Boston 79-W
George H. Shields

Advokatas

811-812 Old South Building
Boston, Mass.

Vienatinė Lietuviška

Krautuvė

Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainieriams.

V. LUKOSEVICIA,
Minersville, - - Pa.

Ahių Specialistas.
Prienka akinis

H. S. Stone, Oph. D.

399A BROADWAY. SO. BOSTON.

St. Baracevičius.

Geriausias graborius South Boston'e. Šermentis atlieka pigiai, gražiai ir gerai. Važiuoja ir i kitus miestus, nieko ekstra nerokuodamas.

258 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone: 839-J. So. Boston.